

PETER WOUTERS

'Voel!'
is een grote
multi-media-tentoonstelling
in het kunstencentrum Z33
in Hasselt.

Oude nieuwe media

Dit voorjaar promoveerde een doctorandus tot doctor in de filosofie aan de Vrije Universiteit Brussel met een stapel cdroms vol beelden. Zijn stelling ging juist over het filosoferen met beelden en over de eigenheid van een beeldtaal en hij legde dus geen geschreven doctoraat meer neer. Het voorval lokte nogal wat reacties uit in de academische wereld en illustreert de opmars van de multi-media en het beeld in onze samenleving. Het Limburgs Provinciaal Kunstencentrum Z33 wijdt deze zomer een interessante tentoonstelling aan tactiele media-kunst. Het is een boeiende interactieve expositie die de leek in één geut introduceert in zowel de geschiedenis van de multi-mediakunst als in recente ontwikkelingen. De titel *FEEL* benadrukt dat de tentoonstellingsmakers het publiek niet willen overonderen met lange en ingewikkelde theorieën dat bij dat soort tentoonstellingen wel meer voorkomt. Ze willen vertrekken vanuit de onmiddellijke tactiele ervaring. Dus niet eerst het tekstje lezen en dan voelen, nee, eerst voelen en kijken en dan misschien het tekstje lezen.

Het eerste deel van de tentoonstelling, *FEEL THE OLD*, geeft een historisch overzicht van de nieuwe media. De twee curatoren, Edwin Caerels en Pieter Van Bogaert, maken geen opsomming maar bieden een visuele samenvatting van de mijlpalen. Pieter Van Bogaert stelde een indrukwekkende selectie samen in een tactiele videotheek. De bezoeker wordt uitgenodigd om bij één van de zes televisies en videospelers een thematische selectie van VHS-cassettes te bekijken. Je kan als bezoeker zelf een cassette kiezen. Elk thema benadert op een andere manier de geschiedenis van de tactiele media. *Studies in myself* behandelt de zoektocht van het eigen lichaam. Met unieke filmdocumenten, soms meer dan veertig jaar oud, van onder meer Nam Jun Paik illustreert de tentoonstelling het prille begin van de mediakunst. Je ziet de warrige beelden uit 1965 toen Paik met zijn eerste camera, een Sony Portapak zijn eigen handen filmt bij de knopen van zijn jas. Het eerste thema eindigt in de jaren negentig bij Michael O'Reilly die bij een fietsongeluk zijn kaakbeen brak en in datzelfde jaar nog eens overvallen werd met een hersenoperatie tot gevolg. Met een Pixelvision camera brengt hij

© Björn Schülke - Nervous

© Anouk De Clercq

dit aangrijpende verhaal tot leven. Andere thema's zijn *Noisefields*, *Female Sensibility*, *Against Video*, *Home Movies* enz. Curator Edwin Carels brengt een Wunderkammer die de bezoeker confronteert met allerlei intrigerende wetenschappelijke instrumenten. Cinematografische uitvindingen stonden eigenlijk altijd in het teken van de fysieke waarneming en getuigen van de ambitie om de bewegingen van het menselijke lichaam na te bootsen en vast te leggen. De kleine intieme tentoon-

stellingsruimte brengt papieren documenten, objecten en enkele demonstraties op kleine beeldschermpjes. Een tweede gedachte die deze Wunderkammer illustreert is de fysieke handeling die er dikwijls nodig was om dergelijke apparaten in gang te zetten. Het bedienen van een toverlantaarn, het in beweging brengen van een phenakistiscope, het aanzwengelen van een zoëtrope, het heen en weer spoelen van een filmfragment: geen kijken zonder handelen.

Trappen en afzien

FEEL THE NEW is het tweede deel van de tentoonstelling waarin we een overzicht krijgen van een reeks internationale media-kunstenaars. Het zijn allemaal vrij toegankelijke en zelfs amusante installaties. *Lichtgeraakt* bestaat uit fel oranje, pluizige objecten waar kinderen dol op zijn. Achter de verleidelijke pels zit een halve bol met een servomotor en een antenne. Die laatste reageert op de nabijheid van handen, maakt dan een eigenaardig geluid en begint te draaien. De installatie is van Björn Schülke die studeerde aan de Keulse Kunsthochschule für Medien, een kweekvijver voor dergelijke kunstenaars want verschillende van zijn collega's tonen ook hun werken op de tentoonstelling. Een klasieker werd ondertussen het werk van Jeffrey Shaw *The Legible City*. Hij is sinds de jaren zestig een sleutelfiguur in de nieuwe media. Shaw realiseerde dit werk zo'n vijftien jaar geleden voor het Zentrum für Kunst und Medientechnologie (ZKM) in Karlsruhe. De toeschouwer neemt plaats op een fiets en regelt zelf de richting en de snelheid waarmee hij of zij doorheen een geprojecteerd beeld rijdt. Je kan kiezen uit drie lees-

ZOMERTENTOONSTELLING IN DE WARANDE

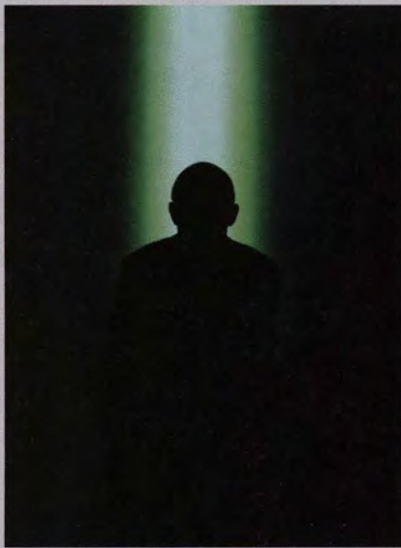
K.U.R.K.

KUNST UIT REGIO KEMPEN

VAN 26 JUNI TOT EN MET 5 SEPTEMBER 2004

GRATIS TOEGANG
 VAN DI. TOT ZA. VAN 14 TOT 18 UUR,
 OP ZO. VAN 10 TOT 12 EN VAN 14 TOT 18 UUR.
 GESLOTEN OP MAANDAG.
 (BEZOEK OP AFSpraak MOGELIJK.)

de Warande
Turnhout

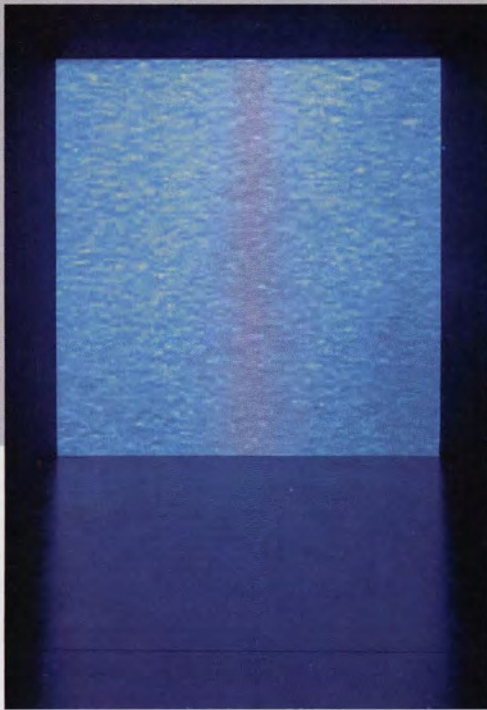
© Granular Synthesis – Lux

© Grönlund & Nisunen –

Ultrasonic (Ultrasound

© Granular Synthesis – Lux

Installation), 1996

bare steden: Manhattan (New-York), Amsterdam of Karlsruhe. In elke stad zijn de huizen vervangen door letters die samen teksten vormen. Naargelang het traject lees je een ander verhaal. In Manhattan kan je bijvoorbeeld kiezen uit fictieve verhalen van miljonair Donald Trump maar ook van een taxichauffeur.

De installatie *Flugmaschine* van Rosa Barba maakt ook gebruik van een fiets. De toeschouwer moet zelf trappen om de machine aan de praat te krijgen. Het ritme van de beelden wordt bepaald door een stroboscoop en de fietser moet de juiste snelheid vinden om de beeldjes precies te doen passen op het automatische flitsende licht. De film toont de vlucht van een bij die volgens de kunstenaar door hun vorm en gewicht van hun lichaam niet echt gemaakt zijn om te zweven. Hun hele leven staat daarom in het teken van leren vliegen.

Altijd maar proberen, tot het eindelijk lukt. Dat is exact ook wat de toeschouwer moet doen.

De twee Finnen Tommi Grönlund en Petteri Nisunen pakken uit met een vrij spectaculaire installatie. De ruimte speelt altijd een grote rol in hun werk, net als het licht en het geluid. Voor de installatie *Ultrasonic* leerden ze twee parabolische antennes in het museum. Het ultrasonische geluid van die schotels verandert naargelang de plaats van de toeschouwer in de ruimte. Allerlei hoge en lage tonen prikkelen je gehoor op een soms angstaanjagende wijze. Soms nog pijnlijker is *PainStation* van de Duitse kunstenaars Volker Morawe en Tilman Reiff. Hun installatie lijkt op één van de vroegste video-spelletjes uit de jaren tachtig. Maar hier is niet het spelletje 'Pong' belangrijk maar wel de mate waarin de spelers pijn kunnen verdragen. Bij elke foute bal geeft de plek waarop de spelers hun rechterhand rust steeds meer hitte-en stroomstoten op de binnenkant van hun handpalm en gaat een zweepje sneller op hun hand slaan. Afzien is dus de boodschap in dit spelletje elektronische ping-pong, door sommigen al omgedoopt tot 'PainPong', waarin niet langer de score telt, maar wel het incasseringsvermogen.

Het derde deel van de tentoonstelling heet *FEEL THE YOUNG*. Het Provinciale kunstencentrum gaf aan vijf jonge Belgische media-kunstenaars een productie-opdracht. We zijn vooral nieuwsgierig naar de bijdrage van Anouk De Clercq. Zij won vorig jaar de Prijs Beeldende Kunst van de provincie Oost-Vlaanderen en kreeg een eervolle vermelding voor de Prijs van de Jonge Belgische Schilderkunst. Ze is één van onze Vlaamse jonge media-kunstenaars wiens werk over heel Europa wordt getoond.

PRAKTISCH

FEEL THE OLD EN FEEL THE NEW

nog tot 6 juni,

FEEL THE YOUNG

van 20 mei tot 15 augustus

Kunstencentrum Z33

Zuivelmarkt 33, 3500 Hasselt

Open: elke dag behalve op maandag tussen 11 en

18 uur, zondag en feestdagen tussen 14 en 17 uur

Tel. 011 29 59 60 of www.limburg.be